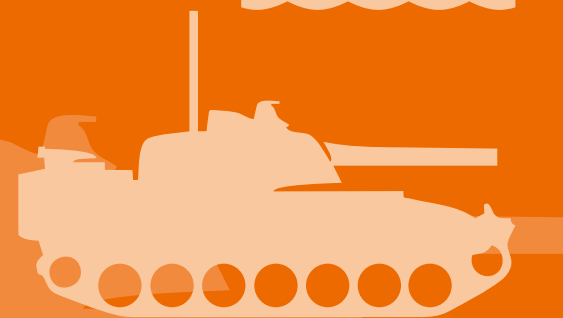
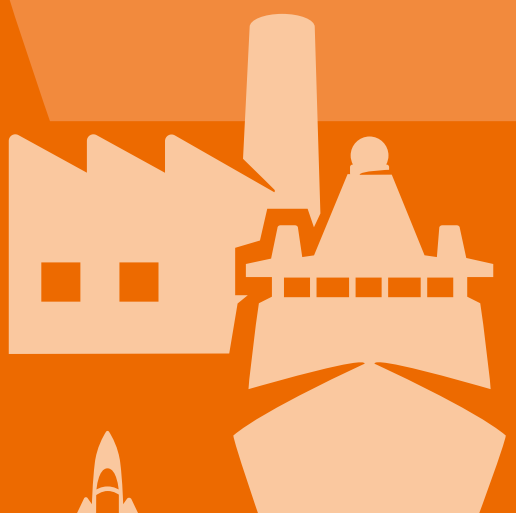

SAMENVATTING NOTA

Defensie
Industrie
Strategie

Samenvatting

De veiligheidssituatie in de wereld is verslechterd. Europa moet zelf meer doen om de eigen veiligheid te beschermen. Samenwerking tussen landen binnen Europa is daarvoor noodzakelijk. Tegelijkertijd moet Nederland ook zelf in staat zijn om in lijn met de eerste hoofdtak van de krijgsmacht zijn veiligheid te beschermen: de verdediging van het eigen en bondgenootschappelijk grondgebied. Deze vereist een stabiele basis van kennisinstellingen en bedrijven die ervoor zorgen dat Nederland juiste militaire kennis, technologie en capaciteiten in huis heeft. Die basis is ook nodig om een rol van betekenis te kunnen spelen in de samenwerking met andere landen of als toeleverancier van grote buitenlandse bedrijven. Zij is bovenal belangrijk om onze militairen in staat te stellen om hun belangrijke werk zo goed mogelijk te doen.

Deze Defensie Industrie Strategie (DIS) beschrijft de basis die nodig is op grond van het nationaal veiligheidsbelang. Op basis van het nationaal veiligheidsbelang is beoordeeld welke kennis, technologie en industriële capaciteiten daarin van belang zijn. Dat is nieuw aan deze DIS ten opzichte van de vorige DIS. Ook verbreedt deze DIS de reikwijdte. De DIS gaat niet alleen over prioritaire technologiegebieden, maar ook over kennisgebieden en industriële capaciteiten, inclusief de capaciteiten die nodig zijn voor de instandhouding van materieel en het operationeel inzetten van de krijgsmacht. Tegelijkertijd houdt de DIS rekening met de kennis en industriële basis waar Nederland over beschikt.

Met de DIS geeft het kabinet uitvoering aan het regeerakkoord, waarbij een balans moet worden gevonden tussen het belang van internationale samenwerking en een *level playing field* op de defensie-markt enerzijds en het borgen van de wezenlijke belangen van nationale veiligheid anderzijds. Dit zijn twee kanten van dezelfde medaille.

Voor elk verwervingstraject maken we een afweging voor de meest passende verwervingsstrategie, waarbij het uitgangspunt is dat we het beste product voor de beste prijs willen verwerven, met een zo groot mogelijke betrokkenheid van het Nederlands bedrijfsleven. We gaan de Nederlandse defensie industrie versterken. Bij toekomstige aanbestedingstrajecten kiezen we – binnen de kaders van de Europese regelgeving – voor Nederlandse leveranciers als we vinden dat dit in het belang van onze nationale veiligheid is. Soms zal het belangrijk zijn om spullen snel in huis te hebben en kunnen ze elders van de plank gekocht worden. Dan gaan we dat doen.

Lang niet alle producten die we nodig hebben kunnen vanzelfsprekend gemaakt worden in Nederland. We willen er in dat geval wel voor zorgen dat Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen worden betrokken bij de productie, opdat de Nederlandse industrie toegang heeft tot hoogwaardige kennis en capaciteiten. We zullen de Nederlandse defensie industrie ook een impuls geven door ons sterk te maken voor een meer open Europese defensie markt met een gelijk speelveld voor alle landen.

Waarom moet Nederland zelf over een stabiele basis van kennis, technologie en industriële capaciteiten beschikken?

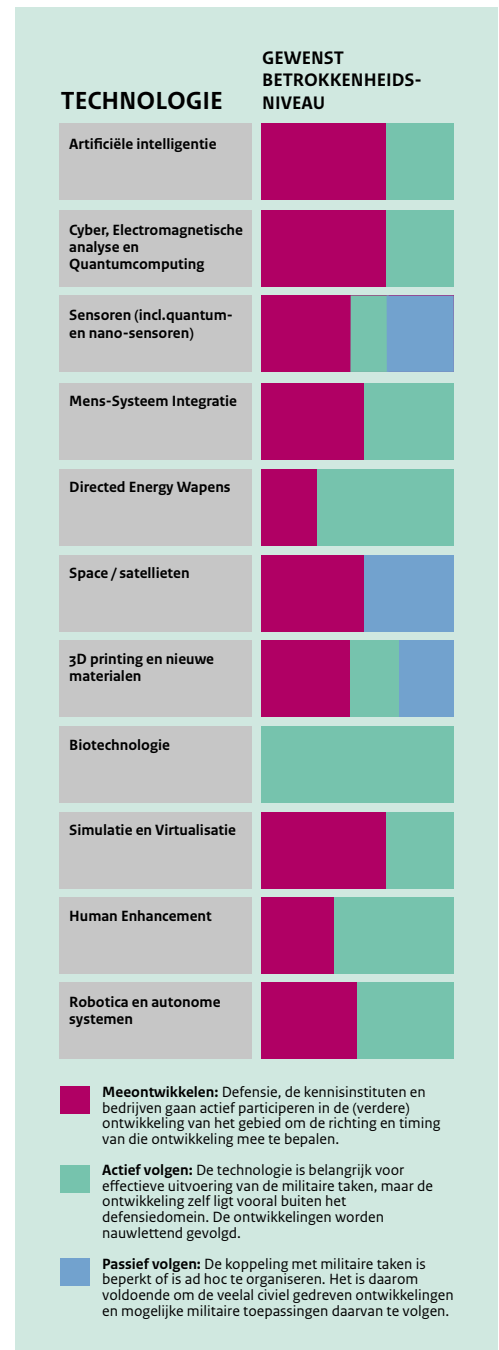
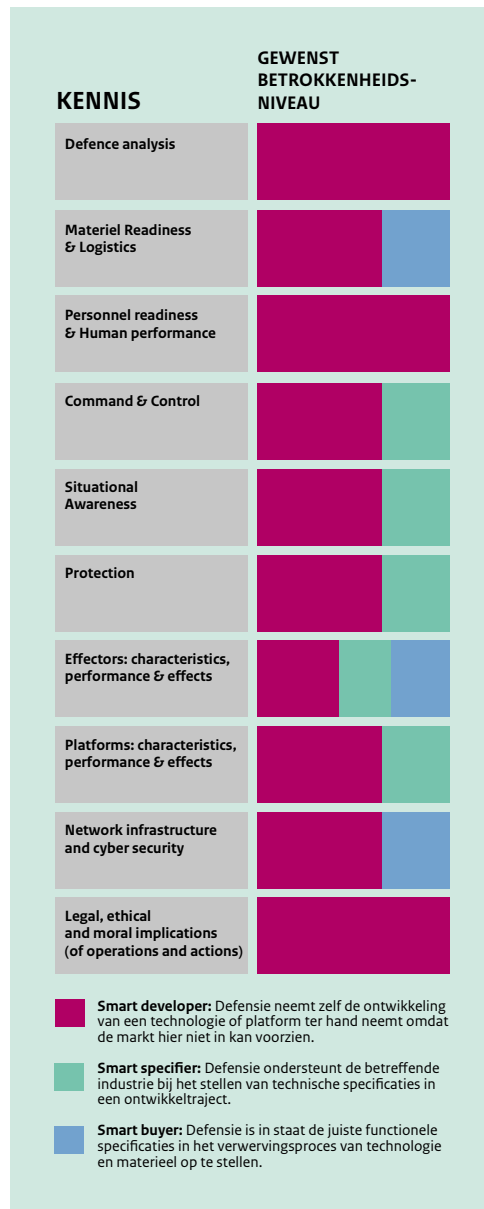
Op basis van het Statuut van het Koninkrijk der Nederlanden, de Grondwet en internationale verdragen heeft Defensie een aantal hoofdtaken. Die moet Nederland te allen tijde kunnen uitvoeren. Het gaat dan om hele elementaire taken als de militaire verdediging van buitengrenzen en territoriale integriteit van het Koninkrijk en het bondgenootschap. Maar ook om de (fysieke) bescherming van nationale vitale infrastructuur of optreden in het geval van terroristische aanslagen. Ook moet Nederland altijd in staat zijn tot het beschermen van onze burgers zoals ambassadepersoneel dat zich ook in crisisgebieden kan bevinden. Of het beschermen van koopvaardij schepen die varen onder Nederlandse vlag. In een aantal gevallen moet Nederland daar direct zelfstandig kunnen optreden of kan Nederland het zich niet veroorloven om *free rider* te zijn. Om zelfstandig te kunnen optreden moeten we beschikken over hoogwaardig materieel, dat direct inzetbaar is. Daarnaast moet Nederland ook iets te bieden hebben aan onze internationale samenwerkingspartners en dus een geloofwaardige partner zijn.

Waarom moet Nederland zelf groot zijn?

Nederland heeft van oudsher een stabiele basis in het maritieme domein met toonaangevende kennisinstellingen en bedrijven. Ook op het terrein van radar- en sensortechnologie is Nederland mondiaal een van de koplopers. In het algemeen onderscheidt het Nederlands bedrijfsleven zich door innovatieve

toepassingen en ‘high tech’-oplossingen. Dit zijn terreinen die we vanuit de nationale veiligheid moeten koesteren, omdat ze onder meer kunnen zorgen voor operationeel voordeel voor de Nederlandse krijgsmacht.

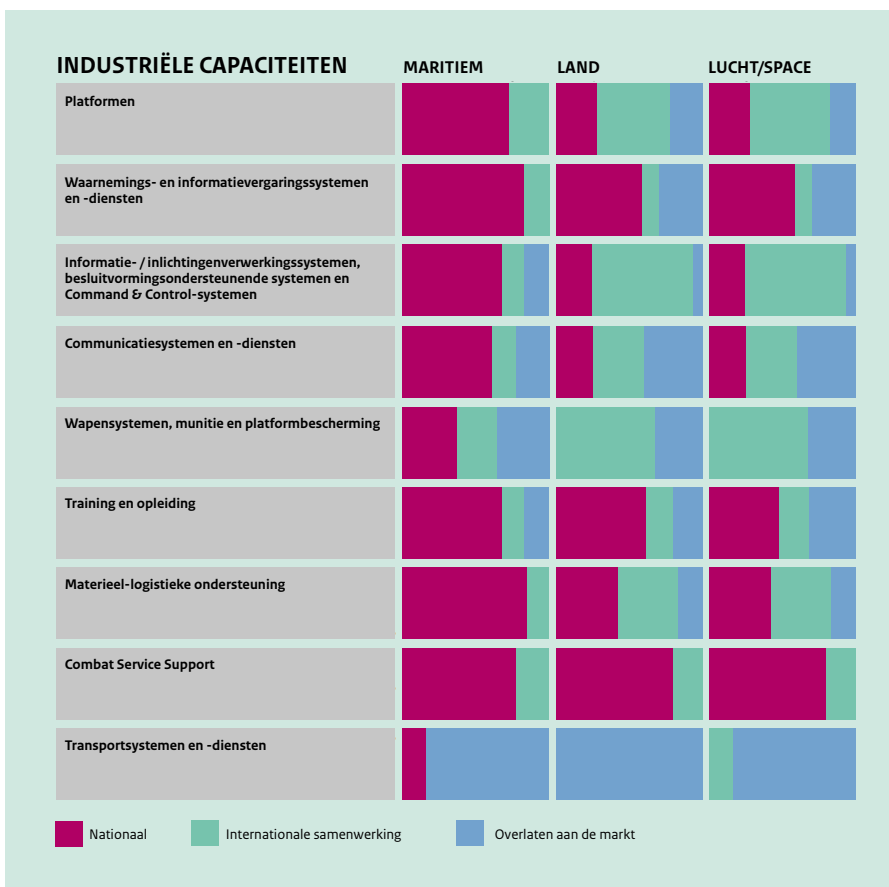
Nederland wil zelf aan militaire kennisontwikkeling blijven doen. Daarom blijven we eigen analyses maken en ontwikkelen we kennis die militaire prestaties kan verbeteren. Ook op een aantal andere kennisgebieden, zoals command & control, bescherming, netwerk-infrastructuur en cybersecurity willen we zelf over kennis blijven beschikken, maar kunnen we ook gebruik maken van kennis die door anderen wordt ontwikkeld. In onderstaand overzicht zijn de kennis- en expertisegebieden waar we kennis op willen behouden weergegeven.

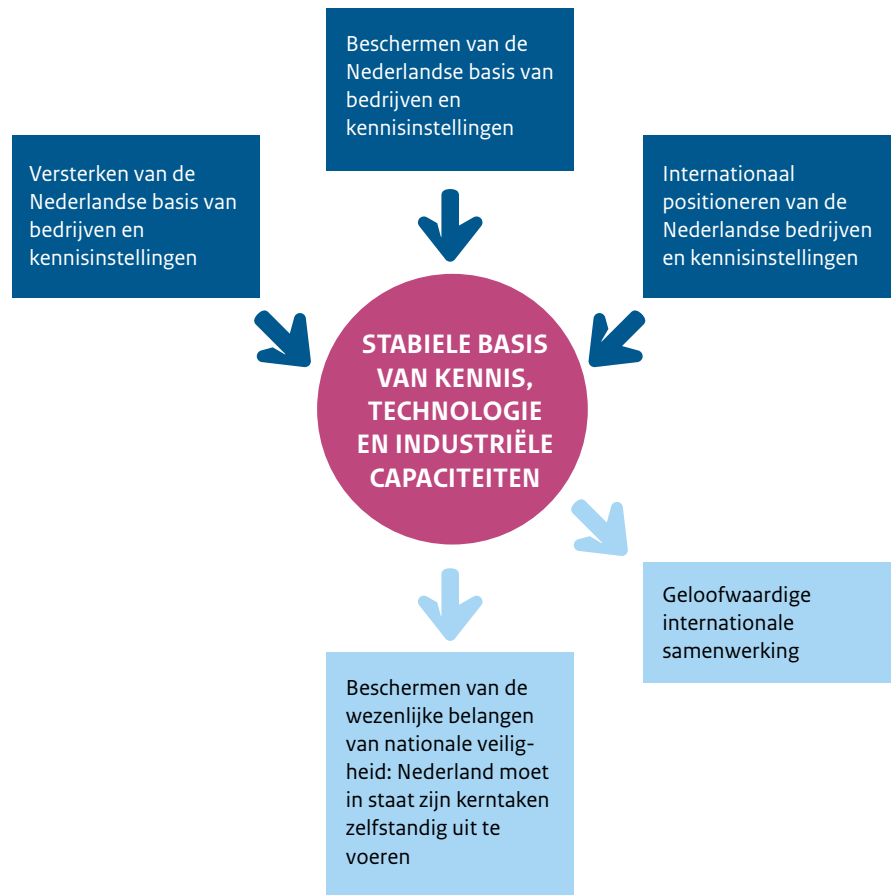

Daarnaast zien we een aantal (opkomende) technologiegebieden die nu of naar verwachting in de toekomst belangrijk zullen zijn voor Defensie. Bij een aantal van deze technologiegebieden wil Defensie de technologie mee-ontwikkelen, omdat ze belangrijk zijn voor het uitvoeren van onze militaire taken. Voorbeelden hiervan zijn de ontwikkelingen op het terrein van kunstmatige intelligentie, cyber en robotica. In onderstaand schema worden de onderkende technologieën en de manier waarop Defensie hier een rol voor zichzelf ziet opgenomen.

In de derde plaats heeft Nederland de ambitie om zelf bepaalde militaire capaciteiten te ontwerpen en produceren. Daarbij houden we rekening met industrieën die al in Nederland aanwezig zijn en de Nederlandse maat. Wat betekent dit concreet? We willen bijvoorbeeld onze eigen marinebouw behouden en versterken. Ook vinden we het wenselijk om eigen sensorsystemen zo veel mogelijk in Nederland zelf te ontwikkelen en onderhouden. Daarbij gaat het om geavanceerde radarsystemen en akoestische sensoren. Nederland heeft ook de ambitie om zelf kleine UAV's en satellieten voor inlichtingenfuncties te gaan produceren, omdat dit een niche-capaciteit is die operationeel voordeel biedt. Op andere gebieden wil Nederland juist toeleverancier zijn van buitenlandse bedrijven. Het landingsgestel voor de F-35 wordt bijvoorbeeld in Nederland geproduceerd.

In onderstaand schema is weergegeven welke ambitie Nederland op de verschillende terreinen heeft.

Hoe gaan we dat doen?

Om deze defensie industriële en technologische basis te kunnen garanderen gaan we een aantal maatregelen treffen. We gaan de basis die we nodig hebben versterken, beschermen en beter internationaal positioneren. We gaan bijvoorbeeld meer aandacht besteden aan defensie en veiligheid binnen het Rijksbrede innovatiebeleid en vaker op te treden als *Launching Customer*. Als we nieuw materieel nodig hebben, gaan we gericht kijken welke strategie we toepassen om dat te verwerven. Als toepassing van de aanbestedingswetten niet voldoende waarborgen biedt, kunnen we artikel 346 van het verdrag betreffende de werking van de EU toepassen. Ook gaan we het industrieel participatiebeleid doorontwikkelen, zodat Nederlandse bedrijven structureel meedraaien in de internationale ontwikkeling, productie en onderhoudsketens van defensiematerieel. Daarnaast gaan we kritisch kijken naar buitenlandse overnames in de Nederlandse defensie- en veiligheidsindustrie om de Nederlandse veiligheidsbelangen te beschermen. Om de Nederlandse basis internationaal te positioneren gaan we actief inzetten op een gelijk speelveld op de Europese defensiemarkt en gaan we de internationale samenwerking - zowel binnen als buiten Europa - versterken.

Tot slot

De DIS biedt de handvatten om het beste materieel te verwerven tegen de beste prijs met maximale betrokkenheid van de Nederlandse technologische industriële basis. De Defensie Industrie Strategie is van de overheid, het bedrijfsleven en de kennisinstellingen. Samen moeten we ervoor zorgen dat Nederlandse veiligheidsbelangen beschermd blijven.

Dit is een uitgave van het Ministerie van Defensie en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

November 2018.

